

Етика та естетика

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Етика та естетика» складена відповідно до освітньо-професійної програми Менеджмент підприємства спеціальності 073 Менеджмент

Предметом вивчення навчальної дисципліни є мораль як форма індивідуальної та суспільної свідомості, загальні закономірності їх буття.

Міждисциплінарні зв'язки: предмет та зміст навчальної дисципліни «Етика та естетика» тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Філософія», «Політологія», «Соціологія», «Психологія», «Історія та культура України».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Етика та естетика» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями розвитку етичної та естетичної думки, головними категоріями науки, формування у майбутніх фахівців (бакалаврів) необхідної теоретичної основи для свідомого ставлення до своєї майбутньої професійної діяльності, набуття і вдосконалення індивідуальної культури, системи цінностей, оцінок, смаків та ідеалів.

1.2. Основними завданнями навчальної дисципліни «Етика та естетика» є прищеплення навичок та вмінь здобувачам вищої освіти, необхідних для успішної професійної діяльності, творчої самореалізації у громадському та культурному житті, сприяння самовдосконаленню та вихованню моральної свідомості.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні компетентності:

загальні:

здатність реалізувати свої права і обов'язки як члени суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

здатність до адаптації та дій у новій ситуації.

здатність генерувати нові ідеї (креативність).

цінування та повага до різноманітності та мультикультурності

здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

фахові:

здатність діяти соціально відповідально і свідомо;

здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;

здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;

1.4. Програмні результати навчання:

Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Формувати позитивний імідж у процесі управлінської діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.

Етика як філософська наука про мораль. Об'єкт і предмет етики. Взаємозв'язок етики з іншими науками, що вивчають мораль. Основні завдання етики у сучасних умовах. Мораль як соціальний феномен: мораль і проблема її соціальної детермінації (взаємозв'язків). Первісні форми регуляції людської поведінки. Процес виокремлення моралі. Мораль та інституційна регуляція. Мораль і право. Мораль і звичай. Політика і етика.

Тема 2. Головні етапи історичного розвитку етичної думки.

Етичні ідеї Стародавнього світу. Етична думка Середньовіччя та Відродження. Етичні вчення Нового часу. Західна етична думка ХХ століття. Історія етичної думки в Україні. Походження та історичні типи моралі.

Тема 3. Поняття, структура і характеристика моральної свідомості

Місце моральної свідомості в системі моралі. Структура моральної свідомості. Моральні норми і принципи. Моральні мотиви й ціннісні орієнтації. Добро і зло як провідні поняття моральної свідомості й категорії етики: обов'язок, відповідальність, справедливість, сенс життя і щастя, совість, гідність і честь.

Тема 4. Моральні виміри спілкування.

Етика спілкування: загальний огляд проблеми. Різноманіття передумов і вимірів людського спілкування: моральний аспект. Сутність спілкування. Основні типи, принципи та суперечності спілкування. Моральна культура спілкування, її зміст і вияви. Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов.

Тема 5. Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика.

Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Національний фактор в історії моральності. Національне і загальнолюдське. Шлюб, сім'я у формуванні моральної культури особистості. Специфіка християнських етичних принципів. Проблема морального змісту нетрадиційних релігійних напрямків. Моральні основи шлюбно-сімейних стосунків.

Тема 6. Визначення та сутність поняття «естетика».

Основні естетичні категорії. Значення поняття «естетика». Становлення перших естетичних уявлень. Ставлення до дійсності і художня діяльність людини. Предмет естетики. Естетика як самостійна наука. Категорії естетики: прекрасне та повторне, трагічне та комічне, піднесене та низьке.

Тема 7. Специфіка і структура естетичної свідомості.

Специфіка естетичної свідомості. Два рівні функціонування естетичної свідомості. Естетичні почуття, смак та ідеал. Функції естетичного ідеалу.

Тема 8. Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті європейської естетики.

Історичні закономірності розвитку мистецтва. Предмет мистецтва, художній образ, зміст і форма. Стиль і художній метод. Функції мистецтва.

Види мистецтва. Естетична специфіка літератури. Мистецтво ХХ століття в контексті Європейської естетики. Формально-технічні пошуки в європейському мистецтві ХХ століття: футуризм, кубізм. Абстракціонізм, Експресіонізм, сюрреалізм та їх філософське обґрунтування.

3. Рекомендовані джерела інформації:

1. Етика : навч. посіб. / Т. Г. Аболіна та ін. Київ : Либідь, 1992. 328 с.
2. Етика : навч. посіб. / В. О. Лозового та ін. ; за ред. В. О. Лозового. Київ : Юрінком Інтер, 2007. 223 с.
3. Малахов В. Етика : навч. посіб. курс лекцій. 5-е вид. Київ : Либідь, 2004. 384 с.
4. Прилуцька А. Є., Корабльова Є. М. Культурологія (культурологія, етика, естетика) : навч. посіб. Харків : Торсінг плюс, 2009. 288 с.
5. Тофтул М. Г. Етика : підручник. 2-ге вид., випр., допов. Київ : Академія, 2011. 437 с.
6. Шиманова О. Етика і професійна етика : навч.-метод. посіб. Львів : ПП Сорока Т. Б., 2012. 131 с.
7. Юрій М. Етика : підручник. Київ : Дакор, 2006. 320 с.
8. Этика : учебник для бакалавров. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Издательство Юрайт, 2014. 516 с.
9. Этика: учебник для бакалавров. / под общ. Ред. А. А. Гусейнова Москва : Издательство Юрайт, 2013. 569 с.
10. Скворцов А. А. Этика : учебник для СПО. 2-е изд., испр. и доп. Москва : Издательство Юрайт, 2016. 310 с.
11. Естетика: підручник /за заг. ред. Л.Т. Левчук. 3-ге вид., допов. і перероб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 520 с.
12. Никитич, Л. А. Эстетика: учебник для студентов вузов / Л.А. Никитич. - 2-е изд., перераб. и доп. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2013. 207 с.
13. Золкин, А. Л. Эстетика: учебник для студентов вузов, обучающихся по гуманитарно-социальным специальностям. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. 447 с.
14. Никитич Л.А. Эстетика : учебник для вузов. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. 439 с.
15. Гилберт К.Э., Кун Г. История эстетики / Под. общ.ред. В.П. Сальникова. Спб.: Алетейя, 2000.

*Укладач: Колодій О. С., доцент кафедри гуманітарних та соціальних дисциплін, к.
пед. наук*